

Лінда С.М.

д. арх, професор,
Завідувач кафедри дизайну та основ архітектури,
Інститут архітектури,
Національний університет «Львівська політехніка»

Персцьонек Б.

к. арх., професор,
Опольський політехнічний університет

СКУЛЬПТУРНИЙ ДЕКОР ЛЬВІВСЬКОЇ КАМ'ЯНИЦІ ДОБИ РЕНЕСАНСУ: ХУДОЖНІ ТА СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

Особливі умови розвитку середньовічного Львова сприяли поширенню традицій Ренесансу в його культурі та будівництві. Класичні форми та прийоми принесені італійськими зодчими зазнали впливу місцевих традицій. Внаслідок цього архітектура Львова набула специфічних рис, які визначають характер власного відродження. Характерним для архітектурного вистрою фасадів стала досить вільна інтерпретація античного ордеру, насичення тонкою різьбою, застосування поліхромії.

Проте, особливо цікавим є скульптурний декор, розташування якого часто підпорядковувалось не лише естетичній, але й символічній ідеї та наповнювалось філософським змістом. Пластичний декор стає ілюстративним і часто характеризує власника кам'яниці. За перебільшеним нагнітанням театральних ефектів прочитується позиція майстрів, розрахована не лише на розуміння сюжету та співпереживання, але й на захоплення майстерністю та технічною досконалістю.

Багатством скульптурного декору вражає каплиця Боїмів біля кафедрального собору, (арх. А.Бемер, скульптори Я.Пфістер, Г.Шольц, А.Бемер; 1609–1611 рр.). Основна тема скульптурного оздоблення каплиці Боїмів- «страсна», тобто страждання Ісуса Христа. Будівля каплиці здійснена за принципом класичних ренесансних купольних каплиць, до фасаду якої докомпоновано оригінальну скульптурну композицію. Інша львівська будівля — каплиця Кампіанів пишно оформлена статуарними скульптурами і ззовні, і всередині. В інтер'єрі — це епітафійні портрети представників родини Кампіанів; з великою майстерністю виконані рельєфи чотирьох євангелістів, постаті апостолів Петра і Павла.

Проте, не лише фасади сакральних будівель ставали зосередженням багатого скульптурного декору: пишно декорували також кам'яниці міщан.

Майже кожна кам'яниця на площі Ринок є прикрашена скульптурним декором: скульптурами пружно вигнутих дельфінів біля portalу, що символізували віру і спасіння, на фасаді кам'яниці Бандіnellі (№2); гірляндами і маскаронами на порталі та скульптурами на аттику у палаці Корнякта (арх. П. Барбон). Символічний скульптурний декор характерний для Чорної кам'яниці (№4).

Скульптури вирізняються досконалим володінням матеріалу та високою культурою виконання, вони часто замовляються відомим майстрам. Ці якості зумовлюють значну архітектурну, мистецьку і культурну цінність скульптурного декору та вимагають особливих підходів до його збереження.

Linda S.

Sc. D., professor,
Head of the Department of Design and Architecture Fundamentals,
Institute of Architecture,
Lviv Polytechnic National University

Pierścionek B.

PhD., professor,
Opole University of Technology

THE SCULPTURAL DECORATION OF THE LVIV STONE HOUSES OF THE RENAISSANCE PERIOD: ARTISTIC AND SEMANTIC FEATURES

Special conditions for the development of medieval Lviv contributed to the spread of the Renaissance traditions in its culture and construction. Classical forms and techniques brought by Italian architects have been influenced by local traditions. As a result, the architecture of Lviv has acquired specific features that determine the nature of its own revival. Characteristic of the architectural construction of the facades was a fairly free interpretation of the ancient order, saturation with thin thread, the use of polychromy.

However, the sculptural decoration has particular interest, the layout of which often obeyed not only an aesthetic but also a symbolic idea and was filled with philosophical content. Plastic decor becomes illustrative and often characterizes the owner of the building. The exaggerated injection of theatrical effects reads the position of the masters, calculated not only to understand the plot and empathy, but also to admire skill and technical excellence.

The richness of the sculptural decoration strikes the Boim's chapel near the cathedral, (architect A. Bemer, sculptors J. Pfister, G. Scholz, A. Bemer; 1609–1611). The main theme of the sculptural decoration of the Boim Chapel is the «Passionate», that is, the suffering of Jesus Christ. The chapel was built on the principle of classical renaissance domed chapels, to which the original sculptural composition was added. Another Lviv building — the Chapel of Campians is lavishly decorated with statuary sculptures both outside and inside. In the interior are epitaph portraits of representatives of the Campian family; the reliefs of the four evangelists, the figures of the apostles Peter and Paul, were met with great skill.

However, not only the facades of the sacral buildings became the focus of rich sculptural decor: they also lavishly decorated the houses. Nearly every market in Market Square is decorated with sculptural decorations: sculptures of elastically curved dolphins near the portal symbolizing faith and salvation on the front of Bandinelli's House (# 2); with garlands and masquerades on the portal and sculptures on the attic in the Corniakt Palace (architect P. Barbone). Symbolic sculptural decoration characteristic of the Black House (# 4).

The sculptures are characterized by perfect material ownership and a high culture, often commissioned by renowned craftsmen. These qualities determine the significant architectural, artistic and cultural value of the sculptural decoration and require special approaches to its preservation.